

ת"פ 55603/06/14 - מדינת ישראל נגד עמרן עפיפי, ואיל בשרה (עציר) - נדון, ספואת לואבנה, עמר חלאק, סאיב לואבנה

בית המשפט המחוזי בנצרת

ת"פ 55603-06-14 מדינת ישראל נ' עפיפי(עציר) 25 יוני 2015
ואח'

בפני כבוד סגן הנשיא, השופט - תאופיק כתילי
המאשימה
נגד
הנאשמים

1. עמרן עפיפי (עציר)
2. ואיל בשרה (עציר) - נדון
3. ספואת לואבנה (עציר)
4. עמר חלאק (עציר)
5. סאיב לואבנה (עציר)

החלטה

1. עניינה של החלטה זו בבקשות שעלו במהלך דיון מיום 09.06.15, שמהותן בקשה לחזרה מהודאה ולשחרור מייצוג, והכל כפי שיפורט להלן.

2. בתיק זה הוגש כתב אישום ביום 29.06.14, אשר כלל חמישה אישומים המתארים מעורבותם של הנאשמים בעבירות שונות, ובעיקר עבירות סמים ונשק. נאשם 4 מיוצג בהליך על-ידי עוה"ד סעיד חדאד מן הסניגוריה הציבורית, וכל יתר הנאשמים מיוצגים על-ידי עוה"ד חאלד אבו אחמד.

3. בדיון מיום 04.02.15 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון, במסגרתו הוסכם כי יוגש כתב אישום מתוקן בעניינם של נאשמים 4 ו-5, שכל הנאשמים יודו בעובדות כתב האישום ויורשעו בעבירות המיוחסות להם, ושהטיעון לעונש, פרט באשר לעניינו של נאשם 2, יהיה פתוח. במעמד זה הצהירו הסנגורים כי הסבירו לנאשמים את מהות ההסדר ואת התיקון בכתב האישום, וכן שמרשיהם הבינו את הדברים והסכימו לפרטי ההסדר.

ואכן, בדיון מיום 23.02.15 הוגש כתב האישום המתוקן, ובאי כוח הנאשמים הצהירו בשנית כי ההסדר מקובל על הנאשמים. בהתאם הנאשמים חזרו בהם מכפירתם, הודו בעובדות כתב האישום המתוקן והורשעו בעבירות שיוחסו להם.

בדיון מיום 02.04.15 פירטו הצדדים לגבי הסדר הענישה בעניינו של נאשם 2, ודינו נגזר עוד באותו היום.

4. בדיון מיום 09.06.15 בו היו אמורים הצדדים לטעון לעונש בעניינם של יתר הנאשמים, לאחר שבאת כוח המאשימה הגישה את גיליונות המרשם הפלילי של נאשמים 1, 3 ו-5 ופירטה את העבירות בהן הורשעו הנאשמים, הודיע עוה"ד אבו אחמד כי לגבי נאשם 5 הוסכם כי יודה ויורשע בעבירה של סיוע לסחר בנשק, ולא בסחר בנשק כפי שפירטה המאשימה וכפי שמצוין בכתב האישום המתוקן.

באת-כוח המאשימה הכחישה את הדברים וטענה כי לאורך כל הדרך במהלך המשא ומתן הובהר כי העבירה שתיוחס לנאשם 5 היא עבירת סחר.

5. בתגובה לדברים, ולאחר שהצדדים התבקשו לטעון בהרחבה, הצהיר עו"ד אבו-אחמד כי מקורה של הטעות בהתרשלות שלו מאחר ולא בדק את כתב האישום המתוקן בעת שהוגש לבית המשפט, וכאשר במסגרת המשא ומתן עדכן את נאשם 5 כי תיוחס לו עבירה של סיוע לסחר בנשק. בנסיבות אלה ביקש לאפשר לנאשם 5 לחזור בו מהודאתו. כן הצהיר, כי ככל שבית המשפט יעתר לבקשה, הביע נאשם 5 הסכמתו לכך שמעצרו יוארך גם בחלוף תשעה חודשים מרגע הגשת כתב האישום.

6. במעמד זה פנו הנאשמים לבית המשפט (פרט לנאשם 2), והצהירו כי הודאתם בעובדות כתב האישום בטעות יסודה וכן כי הם מבקשים לחזור בהם מהודאתם. נאשם 1 הצהיר כי לא הבין את שהוסבר לו על-ידי סנגורו; כך גם נאשמים 3-4 אמרו כי ייתכן ונפלה אי הבנה בינם לבין הסניגור; ונאשם 5 הבהיר כי אינו מודה לא בעבירת סחר ולא בעבירות סיוע לסחר, אף על פי שטען כי טרם הצגת הסדר הטיעון הוסבר לו שיואשם בסיוע לסחר.

7. בתגובה הבהירה באת-כוח המאשימה כי היא מתנגדת לבקשתם של הנאשמים תוך שפירטה את השתלשלות העניינים ואת האופן שבו הגיעו הצדדים להסדר הטיעון, כשלטענתה לאורך כל המשא ומתן הציגה עמדה נוקשה ביחס לנאשמים המיוצגים על-ידי עו"ד אבו אחמד, לאור המצב הראייתי בתיק. עוד מסרה, כי לאחר שהכינה טיוטה של כתב האישום המתוקן המתייחס לכלל הנאשמים, היא העבירה עותק ממנה לידי באי-כוח הנאשמים טרם הדיון שהתקיים ביום 23.02.15. עוד טענה כי אין לקבל את שנטען על-ידי עו"ד אבו אחמד, כי לא קרא את כתב האישום המתוקן, בהפנותה לתיקון שבוצע בכתב יד במועד הדיון, על-ידי חברתה עוה"ד עידית עמיר, וזאת לאור הערותיו של עו"ד אבו אחמד. מכאן למדה כי עוה"ד אבו אחמד קרא את כתב האישום והיה מודע היטב לפרטיו.

עוד הפנתה לאמור בתסקירי שירות המבחן, כשנאשמים 3-4 מודים שם באופן מילולי בביצוע העבירות.

8. עוה"ד חדאד, עקב דבריו של מרשו ובהנחיית הסניגור הציבורי המחוזי, ביקש לשחרר אותו ואת הסניגוריה הציבורית מייצוגו של נאשם 4.

דיון והכרעה

9. סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: **"חוק סדר הדין הפלילי"**) מורה כך:

"הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שירשמו".

10. מהם הנימוקים המיוחדים המצדיקים מתן היתר לנאשם לחזור בו מהודאתו?

על-פי ההלכה שהשתרשה בפסיקה יהיה הדבר מוצדק רק בנסיבות חריגות, ובין היתר כאשר מתעורר חשש ממשי שהנאשם הודה במיוחס לו שלא מתוך רצונו החופשי, או תוך שהוא אינו מבין את משמעות הודאתו (ע"פ 5622/03 **פלוני נ' מדינת ישראל** (19.1.2004)).

11. עוד יש לתת את הדעת לשלב בהליך שבו מוגשת הבקשה, כאשר טרם מתן גזר הדין תינקט גישה מקלה יותר, לפיה יותר לנאשם לחזור בו מהודאתו אף כשטענתו היא שטעה בשיקולים שהובילו אותו להודאה (ע"פ 3754/91 **מדינת ישראל נ' סמחאת**, פ"ד מח(5) 801, 798 (1991)). אולם, גם במקרים שבהם ביקש נאשם לחזור בו מהודאתו טרם גזירת הדין, נפסק כי **"אין להיעתר לבקשה באופן אוטומטי, אלא יש להתחשב ביתר הנסיבות"** (ע"פ 5561/03 **מדינת ישראל נ' פלוני** (19.01.14)).

12. בשלבים מאוחרים יותר של ההליך ייתן בית משפט דעתו לחשש **"מניצול ההליך הפלילי כאמצעי תימרון בידי נאשם, המבקש לבחון את תוצאות ההליך ועל-פיהן להחליט אם לדבוק בהודייתו או לחזור בו ממנה ולחדש את המשפט"** (רע"פ 2292/08 **אמסלם נ' מדינת ישראל** (30.09.2009)).

בע"פ 635/05 **דענא נ' מדינת ישראל** (36.11.07), נאמר בקשר לכך, כי **"החשש מתוצאה בלתי רצויה זו אף גובר מקום בו הודיית הנאשם ניתנה במסגרת הסדר טיעון, המשקף את ה"תן וקח" שהצדדים הסכימו עליו בגדרו"**; ובע"פ 6028/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (20.3.2014) נאמר באותו עניין, מפי כב' השופט נ' סולברג:

"גישה מקלה יתר על המידה כלפי נאשם המבקש לחזור בו מהודיתו מוסרת בידו כוח שניתן לנצלו לרעה. יוכל נאשם להודות במסגרת הסדר טיעון, לגרום בכך לביטול שלב ההוכחות, ולימים, לפני גזר הדין, יבקש לחזור בו מהודיתו. בינתיים עלולות ראיות התביעה להישחק, וחקר האמת ידחק. אין לאפשר זילות שכזו ביחס להודיה: "יש להתייחס להודאת נאשם בתוך כותלי בית המשפט ברצינות הראויה. הנאשם אינו בגדר 'סוחר בשוק' המשפט הפלילי. הוא אינו רשאי לשמור את כל הקלפים באמתחתו ואינו בן חורין לעבור מהודאה לכפירה בכל עת אשר יחפוץ" (ע"פ 3227/10 פסקה 4). אין לאפשר שימוש לרעה בזכויותיו של נאשם. ...לא בכדי מורה החוק כי יש צורך ב"נימוקים מיוחדים שירשמו", כדי שהודיה והסדר טיעון לא יהיו תלויים על בלימה, על מנת להבטיח בטחון, יציבות

ורצינות".

13. הדברים נכונים במיוחד כאשר הבקשה לחזרה מהודאה זו עולה לאחר שהתקבלו תסקירי שירות המבחן המלמדים על הימנעות ממתן המלצה טיפולית, שאז קיים חשש ממשי כי החזרה מהודאה מקורה בתכסיסנות ושהיא נועדה להשגת רווח דיוני פסול (ע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.1.2011)).

14. ומן הכלל אל הפרט: בקשתם של הנאשמים לחזרה מהודאה הועלתה לראשונה בדיון אשר נקבע לטיעונים לעונש, כשבתחילה העלה את הבקשה נאשם 5 לבדו, לגביו הצהיר בא-כוחו כי התרשל בהסבריו ונתן למרשו להבין כי תיוחס לו עבירה של סיוע בלבד. בהמשך הצטרפו לבקשתו של נאשם 5 גם הנאשמים האחרים, מבלי שבפיהם הסבר או סיבה פרט לקיומה של "אי הבנה" בינם לבין סנגוריהם, וכאשר הסניגורים עצמם לא טענו או הצהירו דבר בהקשר זה. לצין כי לגבי שניים מן הנאשמים הוגשו טרם הדיון תסקירים מטעם שירות המבחן, ובהם המלצות להטלת ענישה קונקרטית ומוחשית תוך הימנעות ממתן המלצות טיפוליות.

15. והנה, פרט לעניינו של נאשם 5 לגביו הוצהר על ידי הסניגור כי המידע שעל בסיסו הודה הראשון היה שגוי, אין בפיהם של יתר הנאשמים כל הסבר או פירוט בדבר מהותה של אותה "אי הבנה" נטענת, ושתיקתם של הסניגורים בעניין זה מלמדת כי הם אינם יכולים לגבות את הטענות. מעבר לכך, באת כוח המאשימה פירטה במהלך הדיון את האופן שבו הגיעו הצדדים לידי הסדר הטיעון, והעובדות מצביעות על כך שהפרטים נשקלו וההסכמות התקבלו ללא לחץ או הטעיה.

16. עוד יש להפנות לאמור בתסקירי שירות המבחן בכל הנוגע לנאשמים 3 ו-4, מהם עולה כי קשרו עצמם לעבירות ללא הכחשה מהותית ומבלי שניתן להצביע על חוסר התאמה בין פרטי כתב האישום להודאתם; ולפרוטוקולים בהם הצהירו הסניגורים כי הסבירו לנאשמים את מהות ההסדר ואת התיקון בכתב האישום, וכן כי הנאשמים הבינו את הדברים והסכימו להם (פרוטוקול מיום 04.02.15 ומיום 23.02.15).

17. בנוסף יש להזכיר כי ישיבת הטיעונים לעונש נקבעה בתחילה ליום 27.04.15 והיא נדחתה לבקשת סנגורו של נאשם 4 לאחר שלא הוגש תסקיר לגבי מרשו. עוה"ד אבו אחמד טען בישיבה זו כי מרשיו "ציפו לאחר שהיו בנסיעות שהיום יהיו טיעונים לעונש", כשלא עלתה כל טענה בשלב זה לקיומה של חוסר הבנה או לפגם שנפל בכתב האישום המתוקן.

18. מן המכלול עולה כי בכל הנוגע לנאשמים 1, 3 ו-4 לא קיים כל נימוק המצדיק להתיר את חזרתם מן ההודאה, כשניכר שבקשתם באה לעולם אך ורק עקב טיעוניו של נאשם 5, ככל הנראה מתוך רצון להפגין עמו סולידריות ולחזק את עמדתו אל מול המאשימה. באשר לנאשם 5, חרף התחושה הקשה שיש בליבי בנוגע לכנותו של עוה"ד אבו-אחמד, ובמיוחד נוכח טענותיה של באת-כוח המאשימה, משהצהיר בפניי כי התרשל בהסבריו אין לי אלא לקבל הצהרתו זו, ולפיכך להתיר לנאשם 5 לחזור בו מהודאתו.

19. לסיכום, לאחר ששקלתי את הדברים החלטתי:

א. להורות על שחרורו של עו"ד חדאד ושל הסניגוריה הציבורית מייצוגו של נאשם 4.

ב. לקבל את בקשתו של נאשם 5 לחזור בו מהודאתו ובהתאם לבטל את הכרעת הדין בעניינו. **בנסיבות, ובשל מראית פני הצדק, אני מורה על העברת הדיון בעניינו של נאשם 5 לפני כב' השופט ט' ערפאת, במועד שייקבע על-ידו.**

ג. לדחות את בקשתם של נאשמים 1, 3 ו-4 לחזור בהם מהודאתם.

הטיעונים לעונש בעניינם של נאשמים 1, 3 ו-4 יישמעו בפניי ביום 02.07.15 שעה 12:00.

ד. לחייב את עו"ד חאלד אבו אחמד בהוצאות אישיות בסכום של ₪ 5,000 עקב התנהלותו וכפי שהוצהר על ידו.

ניתנה היום, ח' תמוז תשע"ה, 25 יוני 2015, בהעדר הצדדים.